

DPN 5425

Title: भास्वति BHĀSVATI

Run. No. 6116

Cat. No.

Micro. No.

Subject Astrology ज्योतिष

Religion: Hindu / Bauddha

Language: Skt. / New. / Nep. / Skt. - New. / Maith. - New. / New. - Nep. /

Size in cms. 23.5 x 11

Folios 1-17
16 missing folio 35.
Lines (in a page) 7
Chapt. / act /

समाप्ति वा, नेपाली
post colo line in nepali

Compl. / Incompl.

Author / translator

Śatānanda

Scribe / donor

Date: NS / SS / VS / KS शके 1771 ; 1906

Ruler / place

Script: New. / Dev. / Bhuj. / Ran. /

Illus. :

Material: palmleaf / paper / thyasaphu /

Condition: fine / damaged by worms, rats, water /

Beginning, colophon, post-colophon :

↓

↓ →

(1771)

आदि वाक्य —

श्री गणेशाय नमः ॥ ॥ नत्वा मुहोरेखाणां विन्दे श्रीमान् सतानन्द इति प्रसिद्धः ॥
तां भास्वतीं दिव्य हितार्थमाह शाके विहिने शादि पक्षे लंके ॥ (१०२१)

समाप्ति वाक्य —

॥४॥ स्थित्यर्थनिर्द्देशे रस वेद भक्तैर्मानाङ्गुलैः प्राक् पश्येत्तदग्रान् ।

स्पर्धायामो (वारणायां) यन्मया त्यक्तं यच्च युक्ति विवर्जितम् ॥

शान्ताकालिहितं यच्च तात्कार्यं सम्पत्तां युक्तं ॥ ॥

शाके १७७१ भाद्र कृष्ण त्रयोदश्यां शुक्रपासे वाग्बीहस्य
पञ्चमिदं पुस्तकं लिखितम् ॥

स्वस्ति श्रीश्री सम्बत १९०६ साल चिति भाद्रपद १४ (जे २ मा)
मैद्यको सप्त भास्वती।

स्त्रिंशती श्रीसम्बन्धे साहसिनी भाद्रपदि १५ रोज २ मासे द्यावो सण् भावति

भास्वति

स्वादि

भास्व

१

॥ न तामरा रेश्वरगार विन्दं श्रीमान्सतानन्द
 इति प्रसिद्धः ॥ तं भास्वती शिव्य हि तार्थमारुशा के विहीने शशिपक्षे
 वे के ॥ १ ॥ अथ प्रवक्ष्ये सिद्धिरोपदेशात् तत्सूर्यसिद्धान्तसमसमा
 सात् ॥ शास्त्रादपि एतः स्वरश्च नृदिघ्नस्तौ नाग्नियुक्तौ वृशतर्वि
 भक्तः ॥ २ ॥ तद्धन्तर्गते शिवित मङ्गे युक्तं सूर्योदिसम्बत्सरपाल
 कः स्यात् ॥ शेषं हरे प्रो ह्यपृथग्गोशालध्वं रवे रौ दयिको ध्र
 वः स्यात् ॥ ३ ॥ सहस्रनिघ्नः तद्विधनि तो धः तदसिद्धभागो नभ

१

राम
 रामः
 १

रकशेषः ॥ तत्पंचसंयुक्तं दशघ्नं श्वन्दीष्टभागो भविकः
 वाशाः ॥ ४ ॥ सुद्रोह तो वेदयुतस्त्रिवेदशेषश्चतुःषष्टिगुणो द
 र्शितः ॥ पृथक्त्वा गात्रयुतिन्दु केन्द्रेः श्रद्धाष्टभागाद् नैवो श
 युक्तः ॥ ५ ॥ केन्द्राद्भव प्रादिषु नेत्र वन्दैर्लघो नितो मधुविधुर्ध
 वः स्यात् ॥ पातः शुरघ्नो मिगु नेत्रयुक्तस्त्रिनन्दशेवोगगै नोक्त नि
 घ्नः ॥ ६ ॥ द्विरिन्दुरा मात्र त्वरामहीनः सांशो वृहन्दात्पुनरक्त १६
 वन्दैः ॥ देशान्तरं दिग्जनि तात्त्वसाध्यमितीरु कल्पान्तसमोद्धव

मात्र
२
: स्यात् ॥ ७ ॥ अवन्ति देशाः कुत योजनानि संगुणवाले र सभाजितानि ॥
ही नाधिका ये न नवे व कु र्माया कु वे दैः फलमकुलानि ॥ ८ ॥ स्वदे
शजाता विभुवत्प्रभास्या त्पञ्चर्तुदसान्तरितागतिघ्नी ॥ शतेन भ-
क्तं भवती हलन्धं देशान्तरं सूर्यशशांककेन्द्रे ॥ ९ ॥

शतानन्दविरचिते भास्वतीकरणे तिथिप्रधानयमाधिकारः प्रथ-
मः ॥ शास्त्रादिसौराब्दगणालेखी वर्षाधिपाः सप्तहस्तौ व-
शेषाः ॥ शुक्रेन्दुवाचस्पति सूर्यसौम्यशनेश्वरा राक्षसशोभवन्ति

स्वस्ति ॥

रामः

२

२॥
इतिः वस्तुवतिस्तदानीम् ॥ शतश्रीशतानन्दविरचिते
भास्वतीकरणे ग्रहप्रधानाधिकारे द्वितीयः ॥ त्रिंशद्गुणमे-
वमुत्तार्कमासादिनैः समेताः क्रतुवा सरोनाः ॥ घृहन्दमेतन्नग-
भक्तशेवं वाराभवन्त्यष्टमुत्तार्कनाथाः ॥ १ ॥ सूर्यस्वरघ्नास्ति
थयः प्रदेयाः पृथक्शतांशः क्रमशश्च खण्डाः ॥ शेषाश्च भुक्तौ नि-
तभोग्पनि घ्रातशतांशयुक्तौ भूधिकः स्फुटः स्यात् ॥ २ ॥ सूर्यस्य पंचाक्षर-
मन्त्रं भूपावनानवेन्दुकुयमाजिनांश्च ॥ सप्तान्वितं चन्द्रगुणारसा

श्री वशिष्ठ ना नादिशराः शराङ्गाः ॥ ३ ॥ पं वा द्र यो वेद गजाः कृ ता न्या
स्त्रि वेन्दो भा नु भु वः कृ स्त्र यीः ॥ अष्टाश्वि वन्द्रा शरराम वन्द्राश्वन्द्राधि
वन्द्राः शरवज्रि राश्व ॥ ४ ॥ भोग्या द्र वेः सप्त गुणा ख ता प्रो सप्तान्विताः

१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२	१३	१४	१५	१६	१७	१८	१९	२०	२१	२२	२३	२४	२५	२६
५	६	७	८	९	१०	११	१२	१३	१४	१५	१६	१७	१८	१९	२०	२१	२२	२३	२४	२५	२६	२७	२८	२९	३०
३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२	१३	१४	१५	१६	१७	१८	१९	२०	२१	२२	२३	२४	२५	२६	२७	२८

स्वास्फुट स्त्र्यभुक्तिः ॥ त्वनन्दनिर्घा स्तिथयः शशां के केन्द्रे शत

रामः
४

२७ ५६
घास्तिथयः प्रदेयाः ॥ केन्द्रः क्रमात्षट्शरसप्तदशैः शोधो विधु
आगशरोधि दशैः ॥ इन्दुर्द्युवन्द्या सहितः ॥ त्वस्त्र्यैश्च शार्ङ्ग भागो
नयुतः समाङ्गीत ॥ ६ ॥ चरार्ङ्ग भागो विषुवादिमासैः त्वचन्द्रनेत्र द
यचन्द्रत्वोशाः ॥ पुनर्द्युवन्द्या जर्गने खलव्यं शीतांशु केन्द्रे तुयुतं
प्रकुर्यात् ॥ ७ ॥ तत्पत्तहंस्पुः शतशश्च खण्डा भोग्या कृवांशा
श्वधनं स्फुटः स्पात ॥ इन्दोः त्वरूपाग्निरसा त्वचन्द्रा नृपाजि
नाः पञ्चगुणा रसाधिः ॥ ८ ॥ वशिष्ठः शरागाः कुनवाष्टकाष्टा

भास

ः अज्ञानवो राममनुनवाहाः ॥ पंचाम्बुदाखा कृमुबोदित्वा
विश्विश्वाश्रितात्पुत्रि त्वरामदस्ताः ॥ ८ ॥ पंचाग्निदग्गोत्रिय

१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२	१३	१४	१५	१६	१७	१८	१९	२०	२१	२२	२३	२४	२५	२६	२७	२८
०	१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२	१३	१४	१५	१६	१७	१८	१९	२०	२१	२२	२३	२४	२५	२६	२७
१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२	१३	१४	१५	१६	१७	१८	१९	२०	२१	२२	२३	२४	२५	२६	२७	२८

माः कृसिद्धा नेत्राब्धिदग्गहिजितास्त्रिसिद्धाः ॥ भुक्तिर्न वत्पुत्रि
नभोग्पमिन्दोरकोनचन्द्रात्रिथयः त्वनन्दैः ॥ ८ ॥ शेखोन रामः
५

लाक्षा ८० जगनाङ्ग ६० निघ्राङ्ग कृत्तूपाघटिकाभवन्ति ॥
शताप्रमृशंशतशेषिताः वक्ष्याहताभुक्तिहताप्रनाशः
॥ ८ ॥ राशिः शशाङ्काङ्कुरजातिलब्धं नक्षत्रवत्तद्यटिकाश्च
शेखाः ॥ एवंरवीन्दोर्युतितश्वयोगः सप्तान्वितावन्दुगति
सुहारः ॥ १० ॥ अर्कोनचन्द्राचशराधिहीनतत्तेवशि
ष्टाचशराधि ४५ लब्धम् ॥ सप्तान्विशेषं करणं ववाद्यंत
त्राडिकाश्रास्तिथिवद्भवन्ति ॥ ११ ॥ परेदलेहसवतुर्द

W

मौमे ध्रुवा युक्तं नीलीक्रमेण नंदो वयस्तेन मल्लनागे १०० पदस्यैव पदिकी लीध्वक
लोधांधर्मेजयः सोख सनेन भागी ॥ ९२ ॥ नागश्चक्रिस्तु घ्नमिति क्र
मीणावत्वारिविद्यात्करणा निमित्तम् ॥ ९३ ॥ दिनेदिनेऽहर्ग
णरूपयुक्तं सप्तैव सूर्ये च त्वनन्दमिन्दो ॥ खलेन्दुकेन्दुतु
युतंप्रकुर्यात्प्राग्बत्फुटी कार्यमिति प्रसाध्यम् ॥ ९४ ॥
~~इति श्रीशतानन्दविरचिते भास्वतीकरणे तिथिनक्षत्राद्यान~~
~~यनाविकारतृतीयः ॥~~ ॥ भौमे स्वरघ्नाद्युगुणात्कृता
प्रपुनर्द्युवन्दाविंशताप्लीनः ॥ अष्टाष्टशेषः खलरा मनि

वाङ्मयमैत्रि
विद्या ॥ १११ ॥
रामः ५

घ्नः पक्षाक्षिभिः सोमसुतस्पर्शो घ्नम् ॥ १ ॥ गुरुर्गुणघ्नाद्युग
णा दशाष्टं वेदाक्षिभिर्लब्धविवर्जितश्च ॥ वेदाहृतोद्योगुणभा
गयुक्तः सितस्पर्शो घ्नं सहितः त्वशक्रेः ॥ २ ॥ शनिर्द्युवन्दानव
भक्तलब्धः क्वा न्वितो रव्युदयस्य मध्याः ॥ भवन्ति जीवार्कज
भूमिपुत्रा तभार्गवो शीघ्रगती भवेताम् ॥ ३ ॥ दिग्घ्ना ह्यनो ना
त्वनगांशहीना त्रिभिर्भृगुशोर्कि कुजेऽप्यशी घ्नम् ॥ दिग्घ्ना ह्य
नो नादिपरीतपाता त्वगांशहीना त्रितयेन लब्धं ॥ ४ ॥ त्वा

जं त्वत्कार्केय दत्तशेषं तस्माद्भृगुशार्कि कुजे ज्यशी घम् ॥ अ
ष्टेषु षण्णां न्दवतुः शताब्द्याः पृथग्रहः षड्भूगतेष्वकेन्द्राः ॥
५॥

भौ	जु	वृ	श्र	श
१००	५००	६००	८००	

 रुद्रानवेन्दुद्वियमानवेन्दुरूद्राश्च भो
गो

१	२	३	४	५
११	१८	२२	१८	११

 घना
गनागत्रयसूर्यनिघ्रा

भौ	जु	वृ	श्र	श
१००	५००	६००	८००	

 दशोद्
तं हीनधनीवमध्ये ॥ ६॥

१००	५००	६००	८००	
११	१८	२२	१८	११

 पृथक्स्वशीघ्रो नितके
न्दुषड्भात्रिघ्रात्स्वशीघ्रो नयुतः स्फुटः स्यात् ॥ भौ मस्पत्वाब्धि

५५५

गंगा सप्त खेशा देवेन्दुजाती-द्वगगोनगार्थीः॥७॥ रि
 १ २ ३ ४ ५ ६ ७ कुसप्तषट्स्वरस्त्रिपंचसप्तान्त्रि
 ४० ७७ ११० १३३ १२२ ९७ ५७
 नवेन्दवः स्मृताः॥ १ २ ३ ४ ५ ६ ७ गुरोर्नृपाः त्वाग्नि
 गजत्रयं वस २७ ५३ ७१ ७६ ५३ ३७ १९ यो रामयमानृपा
 काः॥८॥ १ २ ३ ४ ५ ६ ७ भगोर्हि वेदाः कुगजाः त्वस्त
 श्रीयोमा १६ ३० ३८ ३६ २३ १६ ९ हतागेन्द्रमभूस्त्रिशैलाः॥

भास्व
८

१ २ ३ ४ ५ ६ ७ शनेर्दिशो व्याकुलमानवेन्दुद्विभूत
४२ ८९ १२० १५० १८८ १२७ ७३ योमं कुल

मध्ययन्त्र ॥ ८ ॥ रवेः स्वराः खं न व
तिः खमिन्दोः केन्द्रे शतं हस्तमसः खसिद्धो ॥ पादोनदग्रा
मघनोखमैद्यो अद्यो खसप्रावनि जादिकानाम् ॥ १० ॥ त्रयो
घना विश्वभाग्नयन्त्र त्रयो घनाः पञ्च नखागुणा व्या ॥ कु
जादिशीघ्रस्य वभुक्तयोऽमूरुक्तामुनीशैर्जितप्रवीणैः

रामः
८

सु	चं	केंद्र	रा	भो	तु	ह	श	ग्रहः	॥ ११ ॥ घ
७१०	८०१०	१००११	०१२४	११४५	३१९७	०१७	३१७७	०१७	मं भु नागनाग
०	०	०		३१७७	१३१२८	३१७७	५१२०	३१७७	शी भु त्रिरविघ्न

भुक्तिर्भोग्याहतायाः त्वशतामलव्यम ॥ पुनेनुखले सहितान्य
थोनामन्दस्फुराभुक्तिरियंकुजादेः ॥ १२ ॥ मन्दस्फुराशीघ्रग
तो विशो ध्या प्राग्वत्कृता भोग्यहताशताम्रा ॥ वहल्यभोगेस्व
मृगं यथास्यादकृतिवारे विपरीतशो ध्या ॥ १३ ॥ भादिः कृ

भास्व
२

तमोऽर्कः ह तो ग्रहस्तु राश्यादि रूढे मूलिता त्क तापं ॥ भा
दिर्भवेद्वादिषु राशिहारः शराकृती राशिमुखेशतं व ॥ १४ ॥ वि
श्वश्वि गन्धर्व दशा क्रमा से श्वक्रार्द्ध केन्द्रः क्षितिजादि बू ह्यम्
॥ मङ्ग वरुणो द्वादश रासनार्थी वेदाश्विनो सप्त रसाः क्रमेण ॥
स्वशीघ्र केन्द्रस्तु मण्डला र्द्धा त्पूर्वा परा वक्र ग वा सराः सुः ॥ १५ ॥
वक्रादिभूपा क्रु गुणाः क दस्रा श्वक्रादि तः प्राक् परतोऽस्त
गः स्यात् ॥ एवं श्वक्र गोर्व सुपंच वक्रा त्प्राग्गूनखेदः परतोऽ

रामः
२

धिकोऽर्कः ॥ १६ ॥ भो भोग न्यति वक्र तां अविशरार त्तोस्व शी
घ्रो निते त दच्च न्यसु त्त्रयो दश मुनो जीवोरिव द्पर्व ते ॥ अ
र्कः खेचुरसे त्वरां श्व तनयो वही न्यु मागे पुनः कोटि लंप
रि ह्यपुष्कल गति मीगी भवे ॥ १७ ॥ भो भो संदहनग्र
हो धिते ॥ १८ ॥ भो भो संदहनग्र
हे त्वजल दे सोमोऽरि वेदे गुरु
र्वा मायो भगुजो य मोरिपु रसे

	उ	रु	श	श
वक्रः	वक्रः	वक्रः	वक्रः	वक्रः
६५३	७९३	७५६	६५०	८९३
मार्गः	मार्गः	मार्गः	मार्गः	मार्गः
५४७	४८७	४३४	५५०	३८७

भास
१०

केन्द्रे वशी घो

निते ॥ लघु सं

शशि जस्त्रिप

नगर से काष्टा

रियो भार्गवस्त

सिंश्चक्र विशो

ते समुदयं यान्ति कुर्वन्ते वशः ॥ १८ ॥ पल प्रभात त्वहतावतार्कं

जे	तु	वृ	शु	श	उ	शु
अस्तः	अ०	अ०	अ०	अ०	अस्तः	अस्तः
८३	१७०	४६	८०	६६	६८३	६९०
पश्चिमे	पूर्वे	प०	पूर्वे	प०	पश्चिमे	प०
उदयः	उदयः	उदयः	उदयः	उदयः	उदयः	उदयः
११०७	१०३०	११५४	११२०	११३४	५१७	५८०
पूर्वे	पश्चिमे	पूर्वे	पश्चिमे	पूर्वे	पूर्वे	पूर्वे

रामः
१०

युक्तास्फुरार्के रा समायदा स्यात् ॥ याम्या तदा स्या दुदयो निशा
ने मुने रगस्तस्य सुरारि हन्तुः ॥ १९ ॥ शुवन्दमया हतमत्रदि
ग्भिर्लब्धं कुर्वन् युग्दलितं तु वक्रात् ॥ संशोधते राकुरविष
तीपं नक्षत्रगो राशिगतं च तद्वत् ॥ २० ॥ भक्रुं कुर्वन् केन्द्रं
स्याच्छिष्टं केन्द्रं स्फुरग्रहम् ॥ कुर्वन् शीघ्रान्तरं कुर्यात्स्फुर भु
क्ता विभाजितं ॥ १ ॥ लब्धं फलं दिनादि स्यादधिके कुर्वन् केन्द्र
केन्द्रके ॥ धनं दिनं गणोकुर्या दृष्टं शीघ्रे धिके पुनः ॥ २ ॥ ग्रहेव

भास्व

११

अगते मार्गे पाते च काई के ते भा ॥ असो दये धन मृगं व्यत्ययं पूर्ण
वक्रके ॥ २ ॥ वृषो दगदी सु रो ५० वडा कृ ती ६२२ यु क की म्य मा

अ	म	रु	रो	म	आ	उ	ति	आ	म	फ	उ	ह
२०००	१००	२००	३००	४००	५००	६००	७००	८००	९००	१०००	११००	१२००
वि	स्वा	वि	क्र	मे	म	रु	उ	अ	ध	श	फ	उ
१३००	१४००	१५००	१६००	१७००	१८००	१९००	२०००	२१००	२२००	२३००	२४००	२५००
रे	मे	ह	मि	क	सिं	कं	तु	वृ	ध	म	कुं	मी
२६००	२७००	२८५	४५०	६७५	८००	११२५	१३५०	१५७५	१८००	२०२५	२२५०	२४७५

राम
११

वैश्व २५८ क्रियो कृत ते ६२५ श्री हृ ग्भ २१२० मध्य भ्रशरा ४१५०
सुलास्या दलिः वडा वि ६१४७ धनुः कुमेद्याः ११९७५ २९॥ मृगो
दग स्याग्नि २१२८ धरः कृतार्थ ४१५ मीनः शरा ऊँ सु पा ५६ ववार द
राजः ॥ वारे च दशो विषु व स्य दराजः संक्रान्तयोऽर्कस्य सदा सुदाः सु
ः ॥ २२ ॥

॥ इति श्री शतानन्द विरचिते भास्वती करणोपग्रह
सूत्राधिकारश्चतुर्थः ॥ ४ ॥ ॥ अथात्रिप्रश्नाधिकारो व्याख्याय
ते ॥ रूपाक्षिवेदे र हिता-करकाद्या द्विः शेषयेच्छू सनभोऽङ्गरामैः ॥

भास्व
१२

स्वल्पास्वकीमाईयुतादिभक्ताच्छतेनलक्षाअयनांशकाःस्युः॥१॥
दुहन्दतो गावकुभिर्गजां उदैः स्वल्पैर्गतेष्यो त्रददक्षिणेतु ॥ त
तः खरामं ३० क्रमशश्च दद्यात्साईसवकं वदलं वराई ॥ २ ॥ प
लपभाघं शरवद्यमात्रं पंवेन्दु तस्तस्वमृगां वगोलात् ॥ अ
हदलं व्यस्तमतो निशाई तयोर्गतेष्यान्तरितं न तं स्यात् ॥ ३ ॥ ब
डूघं वराई दशभागहीनं याम्पहिरामांशयुतं दशांशं ॥ तदक्षि
हीनाक्षिविभुक्तयुक्तं भानोरुदग्दक्षिणातः प्रभास्यात् ॥ ४ ॥ छा

रामः
१२

या दशघ्राशतसंयुताद्यमध्यप्रभो नाभवती हशंकुः ॥ १ ॥ ताह
ताहदलतस्तदात्र महर्गतेष्यो घटिकादिकालः ॥ ५ ॥ खखेन्दुनि
घ्राघुदला क्रतैष्यनायात्रमध्यप्रभयासमेतं ॥ शतो नितंत
दशभिर्विभक्तं लक्षां गुलाद्या भवती श्रिताभा ॥ ६ ॥ लग्नं तु
सूर्योदयतः प्रसाध्यं स्वभोदयेः सौरदिनानुपातात् ॥ लंकोदयेः
पूर्ववदेव साध्यं यस्या विभज्येति यथोदितं तत् ॥ ७ ॥ सांशक
पालेन न ते नहीनं युक्तं प्रकुर्यादपरे न ते च ॥ नभुछते यत्र न

भास

१३

तं प्रमोक्षं वदतिः पुनस्तत्र न तं विशोधयम् ॥ ८ ॥ तं कोदये सत्रप्र
नः प्रसाध्यं मध्यं विलग्नं प्रथमोक्तमर्थं ॥ मध्ये विलग्नं रसमं प्र
यो ज्यं पातालगतं मुनयो वदन्ति ॥ ९ ॥ लग्नं चतुर्थं च सुखं क
लत्रा नम्रं च आमित्रकर्म विमोक्षम् ॥ त्वमं विलग्नं च विशोधये
वं त्र्यंशं सकीयं कर्मतः प्रमोक्षं ॥ १० ॥ भावद्वयो र्योगदलसु सन्धि
सत्रस्थितः स्यादफलो ग्रहेन्द्रः ॥ चन्द्राश्विनिघ्नापलभादिताचलं
कावधि स्यादिह दक्षिणाक्षः ॥ ११ ॥ द्विगुणा विषुवच्छाया विभजेत्क्र

रामः

१३

मशस्त्रिधा ॥ अर्क १२ ह १५ वक्रुणो ३६ लक्षं चरत्वं जाविनाडिका ॥ १२ ॥
वस्वर्श २७ नन्दनन्दाश्वि २९९ त्रिरदाश्व २२३ क्रमोत्क्रमात् ॥ चर
त्वरोगानितं युक्तं विना गोजातकोदयाः ॥ १३ ॥

॥ ~~दक्षिणाक्षः~~

~~विरचिते भासती करणो विषयाधिकारः पंचमः ॥~~ ॥ अथ चंद्र

ग्रहणाधिकारः ॥ द्विघ्नोरविः पर्वकता प्रयुक्तो दिग्भिस्तमोष्ट्रदि
नं ध्रुवाद्यम् ॥ तमोयुताकीर्त्तव्यभा प्रमोक्षो याम्यः शरोल्पः सख्शांश
हीनः ॥ ११ ॥ मानं हि मां शो गतिरग्निहीनादिघ्नाच्चतुर्भिश्च तमः प्रमोक्षं

भास्व
१४

॥ तद्योगतोर्द्धं शरवार्जितं च ग्रासः सुधांशोः स्फुटपर्वसन्धौ ॥२॥ स्वर्द्ध
शरंशो नितमर्कमां नस्वजातिभागे नितमिन्दुमानम् ॥ त्रि ज्ञेन्दुभोग्याष्ट
नक्षत्रितोर्क भोग्याग्निभागो न विवर्जितोऽ गोः ॥३॥ स्थिरार्द्ध मंगारु त
मिन्दुखण्डं त्वपंचयुक्खण्डविराडितं च ॥ ही नंधनं पर्वणिशीतरश्मे
ः स्पर्शो धमुक्तिश्च तद्विष्टकालः ॥४॥ ग्राह्यो नखंडाद्रससंगुणाच्च त्व
पंचयुक्खंडफलं विमर्दं ॥ ही नंधनं पर्वणि वक्र भान्वो निर्मिलनोन्मी
लननाडिकाः सुः ॥५॥ द्विद्वादशे च्छामित्रे समराशि गतेथवा ॥ तथा

रामः
१४

षट्काष्टको राहो ग्रहणं वक्रसूर्ययोः ॥६॥ ॥ इति श्रीरता
नक्षत्ररचिते भास्वतीकरणे चन्द्रग्रहणाधिकारः अष्टः ॥६॥
॥ अथ सूर्यग्रहणाधिकारः ॥ नता दशघ्राज्जिनपुङ्गु न
तापं तल्लम्बनं तेन युतं न तं च ॥ तत्त्वाक निघ्नोनयुतस्य भातोः
शचीप्रतीचोश्च शरः प्रसाध्यः ॥७॥ पृथक् शरणांश अधिकरुद्रभ
क्तस्तद्विद्योगान्तरिता नतिः स्यात् ॥ तल्लम्बनं दिगुणितं गुणा
नं ही नंधनं प्राक्परयोः खण्डोः ॥२॥ तत्तत्समः संप्रयुताच्छरश्च

भास्व
१५

शरावनमन्तयुक्कसूरः स्मृतः॥ मानं रवे भोग्ययुताङ्गनन्दा तद्
ग्राहकोऽधः स्थित एव चन्द्रः॥३॥ ग्रासाच्चतुर्ध्वा सवितुः खरा
मे ग्रीसैकलब्धे स्थितिमर्दनाई ॥ इतीह सूर्यग्रहणो विज्ञेयः शे
वसुचन्द्रग्रहणाद्विचिन्तः॥४॥ ॥ इति श्रीशतानन्दविर
चित् भास्वतीकरणे सूर्यग्रहणाधिकारः समाप्तः॥ ॥ अथ परिलेखा
धिकारः॥ खखेन्दुवेदाधिकभास्वरस्य प्राग्बद्धवक्रात्तदिशाशरस्य
॥ तत्त्वाद्यभागस्य कृतिः सुधांशोर्यथादिशं व्यसमितः खरांशोः॥१॥

राम
१५

मध्यादिना प्राक्परतस्तुसौम्यं याम्यं न तं स्यादथ तत्कृतिश्च॥
कृत्योस्तु तुल्या न्यदिशोः क्रमेण योगान्तरं वा वलनारवीन्दोः॥२॥
मानं शरादेः खनतस्य पंचभागो नदिकशेषहृताकुलाद्याः॥ चन्द्रा
र्कमानागुणसंगुणा सा खखागभक्ता वलनांगुलानि॥३॥ चन्द्रार्क
योर्दिकसममण्डलस्य सत्पापसव्ये वलनाग्रसूत्रे॥ मध्यादुदग्द
क्षिरातः शरान्तात्तमोर्ध्वसूत्रेणारवीन्दुखरांडं॥४॥ स्थित्यर्द्धनि
घ्नैरसवेदभक्तैर्मीनाकुलैः प्राक्परयोस्तदग्रातः॥ स्पर्शेथमो

भास्व
१६

क्षेस्वमृगं यथावन्मिमीलमोन्मीलनके भवन्ति ॥ ५ ॥ ग्रासाकुलं
प्रश्रुतं स्थित्यर्धं न विभाजितं ॥ लब्धं च न्नाकुलं ग्रासे मोक्षे ग्रा
सान्तरं ततः ॥ ६ ॥ द्वादशभागादूनं ग्रहणी तैक्ष्ण्यं देवमादेश्यम् ॥
योऽष्टभागादिन्दोः स्वच्छत्वादधिकमादेश्यम् ॥ ७ ॥ खल्वस्त्रिवेदा
द् ४२०० गते युगादे दिव्योक्तिः श्रीपुरुषोत्तमस्थः ॥ श्रीमान्शता
नन्द इतीदमाह सरस्वतीशंकरयोस्तनूजः ॥ ८ ॥ ~~॥ इति भास्व~~
~~तानन्दविरचिते भास्वतीकरणे परिते लाधिकारोऽष्टमः ॥~~

॥ रामः
१६

भास्व
१७

या एवायं यन्मया त्यक्तं यच्च युक्तिविवर्जितम् ॥ भ्रान्त्या बालि
खितं यच्च तत्कार्यं क्षम्यतां बुधैः ॥ शाके १७७१ भाद्रपद
त्रयोदश्यां गुरुवासरे वागीरस्य पठनार्थमिदं पुस्तकं लिखितम् ॥

॥ रामः
१७

